

Ako uzavrieť dobrú zmluvu

Čo všetko musí mať dobrá zmluva medzi obchodnými partnermi. Na čo dať pozor a ako sa nenapáliť. Dnes v HN

Cena 0,65 EUR/19,58 Sk **

Vydáva ECOPRESS, hn@hn.sk

pondelok 23. augusta 2010, číslo 16

Všetko o dovolenke last minute

Ako ušetriť stovky eur a vynútiť sa možným nástrahám

18

Mikloš chce drahší alkohol aj cigarety

Spotrebné dane budúci rok porastú. O koľko, nevedno.

► Co môžu spraviť vyššie dane s cenami*

300 mil. eur ... plánuje štát vybrať na spotrebných daniach z alkoholu a cigariet v budúcom roku	+ 16 centov ... by zdražela priemerná 19-kusová škatuľka cigariet	+ 43 centov ... by zdražiel liter 40-percentnej vodky
--	---	---

Podobizna: Modelový príklad pečie a tje, že by štát chcel vybrať na dani z alkoholu a cigariet ročne o desiat percent viac peňazí (300 mil. eur)

Marek Ročár
marek.rocar@ecopress.sk

Bratislava - Nielen vyššie odvody a dane, ale aj drahšie cigarety a alkohol čakajú Slovákov od budúceho roka. „Pri spotrebných daniach, najmä pri alkohole a cigaretách, sa so zvýšením počta,“ potvrdil šéf rezortu financií Ivan Mikloš (SDKÚ) v rozhovore pre HN. O koľko pôjdu hore ešte Miklošov rezort analyzuje. Ak by napríklad chcel zvýšiť výnos

dane o desatinu, škatuľka cigariet by zdražela o 16 centov.

Koalícia súhlasí
Miklošov návrh zrejme nebude mať problém prejsť u koalíčných partnerov. Chceť však vidieť konkrétne čísla. József Nagy z Mostu-Híd poukazuje na to, že ak by dane stúpili príliš, štátna pokladnica by sa nemusela naplniť. „Hrozí najmä to, že by sa opäť obnovili cezhraničné nákupy. Potom by sme o tie dane prí-

li.“ Exminister za Smer-SD Ján Počiatek upozorňuje, že ide o veľmi citlivú tému. „Môže to vyvolať obchádzanie dane.“ Preto si podľa neho môže Mikloš dovoliť zvýšiť tieto sadzby len mierne.

Spravodlivejšia DPH?

Financnámajster však môže naraziť, ak bude chcieť viac zdaňiť aj tiché víno. Skúšal to aj Počiatek, no vtedajší šéf pôdohospodárstva Stanislav Bečik si vyrokovoval zachovanie nulovej sadzby. Jeho nasledovník - Zsolt Simon z Mostu-Híd - chce dosiahnuť to isté. Je tak možné, že vyššia daň zasiahne len pivo a tvrdý alkohol.

Podľa ekonóma SAV Vladimíra Baláza by bolo spravodlivejšie, ak by šla hore DPH než ostatné dane. „Má obrovskú výhodu v tom, že v prípade DPH je podstatne ťažšie podvádzať ako pri ostatných daniach.“ Okrem toho je viazaná na produkty, ktoré sa spotrebúvajú rýchlo. „Neviem si predstaviť, že by ľudia chodili nakupovať mlieko do zahraničia.“

STRANA 3, Rozpočtu majú...
STRANA 6, So zvýšením...

Modelky sa v Soule predvádzali pod vodou

Soul - Deslova podvodná módna prehliadka sa večer uskutočnila v juhokórejskom Soule. Modelky oblečené v pestrofarebných hanbokoch, ktoré sú tradičným oblečením juhokórejsčanok, sa predstavili v obrovských nádržiach napustených vodou. Choreografu prehliadky bez problémov zvládli napriek tomu, že nepoužívali žiadne krydlové bomby. Snímka: Reuters

udalosti

ekonomika

Balčiek otestuje Koaličnú radu

Zmeny v daniach a odvodoch, ktoré majú pomôcť rozpočtu, nemajú istú podporu. STRANA 4

šport

Konečne som zaujal

Tvrdí najúspešnejší Slovák na šampionáte v kanoistike Peter Gelle. STRANA 12

podniky a trhy

Hutníci prijímajú nových ľudí

Oceliarsky priemysel dáva po kríze znova prácu stovkám ľudí. STRANA 13

Ak Tipos prehrá, lotérie sú ohrozené

Vedenie firmy chce preveriť konanie šéfa Najvyššieho súdu. STRANA 15

finančné noviny

Späť k doláru

Neistota odrádza investorov riskovať. Dolár stúpa, euro padá. STRANA 17

Spor v koalícii. KDH chce, aby sa rizikové návrhy „nepúšťali“ von bez dohody.

Ministri dostanú „náhubok“

Bratislava - Koaličným partnerom došla trpezlivosť so „sólo jazdami“ ministrov financií Ivana Mikloša (SDKÚ-DS) a práce Jozefa Miháľa (SaS). Tí predstavujú zmeny v daniach a odvodoch bez toho, aby o tom časť koalície tušila.

Kresťanskí demokrati preto už zajtra na Koaličnej rade budú žiadať jasné pravidlá hry. „Reštriktívne opatrenia musí najskôr prerokovať Koaličná rada. Až potom by mali opatrenia prezentovať ministri,“ povedal pre HN predseda poslaneckého klubu KDH Pavol Hrušovský. Ten navyše varuje - súčasne prakti-

Reštriktívne opatrenia musí najskôr prerokovať a dohodnúť Koaličná rada.

Pavol Hrušovský, šéf poslancov KDH

Mladý poslanec má jasno: teraz politika a potom penzia

Bratislava - Má len 33 rokov, v parlamente je nováčik, ale už teraz vie, čo bude robiť, keď v ňom skončí. Pôjde rovno do penzie. Stanislav Fořt (na spánke) z SaS sa už pred vstupom do politiky zabezpečil na to, aby sa mohol venovať už len tomu, na čo doteraz nemal čas. „Budem robiť to, čo robí väčšina ľudí počas vysokoškols-

ského štúdia na internáte, keďže som si to musel odoprieť,“ hovorí v seriáli HN Nové tváre politiky poslanec, ktorého doteraz živilo podnikanie v oblasti sprostredkovania finančných služieb.

Hneď ako sa stal poslancom, ozvalo sa mu veľa starých známych. Neboli to však žiadne nezištne telefonáty. „Prvá požiadavka bola zohnať teplý flek a druhá zákazku. Z toho mi bolo smutno, aj keď je to naša spoločenská realita,“ hovorí Fořt, ktorý do parlamentu prichádzal aj s ambíciou bojovať za práva homosexuálov či dekriminlizáciu marihuany. (m)

STRANA 4, Koč...

ky neprospeievajú stabilite koalície. KDH na Koaličnej rade neostane sama - k jej požiadavke sa pripája aj Most-Híd. „Koaliční partneri musia komunikovať, a nie sa obchádzať,“ zdôrazňuje šéf poslancov Mostu-Híd László Sólymos.

Viacere reštriktívne návrhy ministrov navyše narazili aj na premiérku Ivetu Radičovú. Politológ Michal Horský za tým vidí možnú dohodnutú taktiku v SDKÚ. „Že Mikloš bude ostrý chlap a Radičová zástankynou sociálne slabších, ako sama hovorí, bežných ľudí.“ (mm)

STRANA 2, KDH...

Grécko sa dusí v požiaroch, vystrašili aj našich turistov

Atény, Bratislava - Turistov v Grécku cez víkend opäť vystrašili lesné požiare. Len pár kilometrov od hotelov so slovenskými dovolenkármi vyčítali požiare na Kréte. „V postihnutej oblasti na južnej Kréte máme v súčasnosti desiatky našich klientov. Oheň však nedosiahol ubytovacie zariadenia. Na mieste zasahovali hasiči, ktorým sa ho podarilo držať v bezpečnej vzdialenosti,“ povedala pre HN Viera Illiopoulos Ložeková z cestovnej kancelárie Aeolus.

Všetci Slováci sú zatiaľ v poriadku a nebolo ich treba evakuovať, odkázala z Kréty delegátka kance-

lárie. Podľa Ložekovej boli v areáli hotelov pripravené autobusy, ak by bolo treba klientov evakuovať. „K tomu zatiaľ nedošlo, všetci pokračujú v dovolenke. Samozrejme ak by sa situácia zhoršila, sme pripravení poskytnúť im náhradu ubytovanie v bezpečnej oblasti.“

Plamene rýchlo postupovali aj na ostrove Evia. Oheň zasiahla predmestia 4-tisícového prístavného mesta Karystos. Na niektorých miestach začali s evakuáciou turistov, keďže plamene už ohrozujú aj obytné časti. Slováci bývajú však medzi nimi nemali byť. (m)

STRANA 8, Oheň...

Realty. V Bratislave vzniknú ďalšie tri stovky nadštandardných bytov.

Developeri opäť stavili na luxus

Bratislava - Developeri opäť stavili na luxus. Neodrádza ich ani to, že rezidencie ako Eurovea či Tri veže zívajú prázdnotou. Až 193 nových bytov má pribudnúť vo Vinohradoch. „Budú to byty vyššieho štandardu pre luxusnejší klientelu,“ povedal pre HN Jozef Janovič, projektový manažér spoločnosti Z&T.

Projekt v celkovej hodnote vyše 26 miliónov eur je pritom v danej lokalite už druhý. Len pred mesiacom ohlásila firma BB Finance zámer postaviť vo Vinohradoch 98 bytov. Ako inak - nadštandardných.

Luxusné byty čakajú na otvorenie aj na Dunajskej ulici. Projekt Tat-

Byty v luxusných rezidenciách

- Tri veže**
197-tisíc eur (76,44 m²)
- Villa Rustica**
208-tisíc eur (98, 56 m²)
- River Park**
345-tisíc eur (120,8 m²)
- Tatra Grand Residence**
430-tisíc eur (99,25 m²)

Zdroj: cenový projektov, v porovnaní sú 3-tisícové byty

ra Grand Residence, ktorý chce byť brány otvoril už na budúci rok. „V projekte T veže je voľných približne 100 z celkového počtu 633 bytov,“ prezradila Katarína Kupcová z realitnej kancelárie Lexxus. Podobné číslo pritom predajca hlásil aj v októbri minulého roka. Prázdne byty nájdete aj v Eurovee. (m)

STRANA 13, Luxusné...

Chcela som ukázať, že nie som zlatokopka

Elita sveta v podnikaní

Je umenie robiť biznis súhrou okolností, šťastia alebo umu? V sérii rozhovorov vám najúspešnejší zahraniční podnikatelia predstavujú svoj recept na úspech.

Zmrzlinou sa odmeňujem, ale keď mám byť úprimná, nejím ju každý deň, hovorí Diane Foreman.

Snímka: Ernst & Young

Kto je Diane Foreman

S biznisom začala ako osemročná, keď predávala vajcia susedom. Keď jej manžel ochorel, dostala sa na čelo rodinnej firmy, ktorú neskôr predala a začala podnikáť v oblasti ľudských zdrojov. Najznámejšia aktivita jej skupiny Emerald Group Limited je výroba a predaj zmrzliny, ktorú vyváža do 30 krajín na celom svete.

ako v štátnych zariadeniach, a môžu si to dovoliť, ak majú poistenie.

Máte štyri deti. Aký máte recept na úspech v kariére a rodine?

Je to skutočne ťažké, mám už štyri vnúčatá. Priznám sa, že som asi nemala správny recept, v práci som často zostávala dlhšie na úkor mojich detí. Samozrejme, som veľmi hrdá na každé moje dieťa a ony sú veľmi hrdé, že som tu v Monaku. Treba nájsť nejakú rovnováhu, a v tomto prípade dúfam, že sa mi to podarilo.

Pracujú vaše deti vo vašej spoločnosti, alebo idú svojou cestou?

Tri z nich nemajú o biznis vôbec záujem. Jedna dcéra pracuje vo vedeckej kariére na univerzite, druhá je zdravotná sestra. Ale najmladší syn, ktorý má dnes trinásť rokov, je veľmi zapálený pre moju prácu. Takže to vyzerá tak, že rodinný podnik bude mať nasledovníka (smiech).

Áké to je, dostať sa na podnikateľský vrchol z pohľadu ženy?

Podľa mňa nezáleží na tom, či ste žena alebo muž. Keď idem niekomu predávať zmrzlinu, nepýtajú sa ma na pohlavie, ale na chuť, kvalitu či cenu. No uznávam, že pre ženy môže byť ťažké naštartovať svoj biznis a získať prvé bankové pôžičky.

Martin Kóňa martin.kona@ecopress.sk

Mnoho podnikateľov začína niekde v garáži, to však nebol váš prípad...

Máte pravdu. Do biznisu som vstúpila cez svojho manžela, pre ktorého už v čase našej svadby pracovalo vyše tisíc ľudí na Novom Zélande a Veľkej Británii. Keď ochorel, začala som riadiť rodinný biznis ja. Mala som šťastie, že som začala na vysokej úrovni.

Ale tento biznis už nevládnite.

Po piatich rokoch som ho predala jednému americkému investorovi. Takže som bola v situácii, keď som mala peniaze a vedela som, že chcem začať svoje vlastné podnikanie. Mój manžel bol úspešný podnikateľ, a ja som cítila, že si ľudia myslia, že som úspešná len kvôli jeho práci. Takže som to robila vlastne kvôli sebe.

Prečo ste si vybrali zmrzlinu?

Ako prvú som vybudovala personálnu agentúru. Najdôležitejší v každej spoločnosti sú jej pracovníci, a preto som biznis postavila práve na úspešných ľuďoch. Potom som sa zamyslela nad tým, čo sú vlastne pozitíva u nás na Novom Zélande. Máme nádhernú prírodu a zdravé životné prostredie, a máme aj veľa kráv, ktoré dávajú veľa kva-

litného mlieka. Takže som hľadala spôsob, ako ho využiť, a prišla som na myšlienku vyrábať zmrzlinu. Začala som sa učiť, ako tento obchod funguje, a rozhodla som sa s ním vyraziť do sveta.

Dnes obchodujete v 29 krajinách. Ako sa vám to podarilo?

Na Novom Zélande je skutočne malý trh, štyri a pol milióna ľudí. Ak chcete byť úspešní v príprave zmrzliny, musíte ju robiť aj pre zvyšok sveta. Využívame možnosti franšizy. Vstupujeme na nové trhy, kde si nájdeme lokálneho partnera. On sa stará o distribúciu a my dodávame naše kvalitné produkty.

Čo presvedča zahraničné trhy?

Verím, že je to kvalita. V názve máme našu vlasť, a pretože naša zmrzlina je naozaj prírodná, predávame ju pod značkou New Zealand

Natural. Je jedno, kde si ju kúpite, vždy chutí rovnako. Nový Zéland má reputáciu zeleného ostrova s chutnými produktmi, a toto sa prenáša aj do našich výrobkov.

Ktoré trhy sú pre vás najväčšie?

Napočítavanie je to Vietnam, máme tam zhruba 115 predajní. Potom nasleduje Austrália a Veľká Británia. Najviac zmrzliny na jeden obchod predávame v Japonsku.

Koľko zmrzliny zjete vy osobne?

Zmrzlinu jem celý život, odmeňujem sa ňou (smiech). Keď mám byť úprimná, nejím ju každý

deň. Robím veľa testovania, je to podobné ako pri víne. Keď navrhne novú príchuť alebo nový produkt, je mojou príjemnou povinnosťou ju vyskúšať počas pracovného dňa. Pravdepodobne to nie je pochúťka, po ktorej si idem aj večer, to by sa asi nešlo zvládnuť.

Držite vraj veľa rekordov, čo sa týka zmrzliny...

Máme stovky ocenení. Sme napríklad prvá spoločnosť na svete, ktorá vyvinula zmrzlinové sušičky. Vytvorili sme sladkú napodobeninu morských rias, na ktoré naniesiete vrstvu zmrzliny, do stredu pridáte

čerstvé ovocie, potom to zrolujete, nakrájate, polejete čokoládou a máte pochúťku, ktorá vyzerá ako produkt japonskej kuchyne, ale je to sladká zmrzlina. Naším ďalším úspešným výrobkom je zmrzlina, ktorá neobsahuje žiadny cukor ani tuk.

Okrem tohto odvetvia sa však zaujímate aj o zdravotníctvo či realty. Prečo práve tieto smery?

Vždy som si vyberala oblasti, ktoré mám rada. V mojej spoločnosti nie sú iní akcionári okrem mňa, takže rozhodovací proces je jednoduchý a nemusím dosahovať výsledky pre nikoho iného. Snažím sa hľadať diery na trhu. Nový Zéland má veľmi zlý súkromný zdravotný systém, takže som sa rozhodla vstúpiť do tohto segmentu. Momentálne mám s partnermi štyri. Je to výhoda pre pacientov, ktorí na operácie u nás nemusia čakať niekoľko mesiacov

► Súťaž Podnikateľ roka

Vo vyše 50 krajinách ju vyhlasuje konzultačná spoločnosť Ernst & Young. Víťazi národných kôl sa každoročne stretávajú v Monaku, kde súťaž o titul Svetový podnikateľ roka. V rámci letného seriálu vám prinášame rozhovory so zaujímavými tohtoročnými finalistami.

Seriál Živnostník ► Skončenie pracovného pomeru má viacero foriem, každá má iné pravidlá.

Výpoveď či dohoda? Nie je to to isté

Bratislava - Živnostník, ktorý má malú firmu, a v nej zamestnáva niekoľko pracovníkov, sa rozhodol dať jednému z nich výpoveď. Sám ju napísal na papier, dotyčný mu ju podpísal. No ani jeden si nevšimol, že text neobsahuje správne formulácie. „Verejnosi si často zamieňa pojem výpoveď a skončenie pracovného pomeru,“ podozrieva Peter Kubovič, managing partner advokátskej kancelárie Hagyar, Kubovič & Partners. „Veľakrát možno od zamestnancov, ale aj zamestnávateľov počuť nesprávne vyjadrenie: Dostal alebo dal som výpoveď dohodou. Často sú nesprávne označené aj dokumenty vypracované na tento účel.“

Dať výpoveď zamestnancovi môže byť niekedy ťažké. Ilustračná snímka: Dreamstime

Čo sa teda má podľa právnikov dôsledne odlišovať? Pojem „skončenie pracovného pomeru“ pomenúva len samotnú skutočnosť, že niečo sa má ukončiť. Kým pojmy „výpoveď“, „dohoda“, „okamžité skončenie pracovného pomeru“ označujú konkrétny spôsob skončenia pracovného pomeru.

Dohoda o skončení pracovného pomeru

Pracovný pomer, ako vysvetľuje Kubovič, sa dá ukončiť viacerými spôsobmi. Ak ponecháme bokom najjednoduchšiu formu, ktorou je skončenie pracovného pomeru na určitú dobu, tak najflexibilnejším vyriešením tejto situácie je dohoda zamestnanca a zamestnávateľa. Predpokladá však ochotu oboch

strán dohodnúť sa na skončení pomeru a na okolnostiach. Zákon na to podľa Kuboviča nepredpisuje žiadne podmienky. Dohoda o skončení pracovného pomeru sa uzatvára písomne a ak to zamestnanec požaduje, musia sa v nej uviesť dôvody. Ak nastalo uzavretie dohody kvôli organizačným zmenám zamestnávateľa, musí sa to v nej uviesť bez ohľadu na to, či o to zamestnanec požiadala. Ďalším spôsobom je výpoveď – jednostranný úkon buď zo strany za-

meštnávateľa, alebo zamestnanca. Podmienky presne upravuje Zákoník práce.

Výpoveď ako jednostranný úkon

Výpoveď sa musí vyhotoviť písomne a musí sa doručiť druhej strane. Podľa slov právnik sa uprednostňuje doručenie na pracovisku, ak sa to nedá – poštou. Pracovný pomer sa nekončí dňom doručenia výpovede, ale až uplynutím výpovednej lehoty, ktorá trvá najmenej

dva mesiace. Ak zamestnanec odpracoval u zamestnávateľa viac ako päť rokov, je výpovedná doba najmenej tri mesiace. „Ľuď často prekvapí moment začiatku plynutia výpovednej doby – až od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po do-

“
Často sa zamieňajú pojmy výpoveď a skončenie pracovného pomeru.

Peter Kubovič, advokátska kancelária Hagyar, Kubovič & Partners

ručením výpovede, a skončí sa uplynutím posledného dňa príslušného mesiaca,“ vraví právnik.

Kým zamestnanec môže dať zamestnávateľovi výpoveď z akéhokoľvek dôvodu alebo aj bez jeho uvedenia, zamestnávateľ to môže urobiť iba z dôvodov vymedzených v Zákoníku práce. Dôvod musí vo výpovedi presne uviesť. Podľa právnik je právo zamestnávateľa dať výpoveď čiastočne aj obmedzené. „Môže tak urobiť, len ak nemá možnosť zamestnanca ďalej zamestnávať, a to ani na kratší pracovný čas. Alebo, ak zamestnanec nie je ochotný prejsť na inú pre neho vhodnú pondáknú prácu.“ **Táňa Rundesová**

Postíhnutých prepustíte len so súhlasom úradu práce

Bratislava - Najrýchlejší spôsob, ako ukončiť pracovný pomer, je okamžité skončenie pracovného pomeru. Pracovný pomer sa končí okamihom jeho písomného vyhotovenia druhej strane bez výpovednej doby. Tento spôsob sa má využívať iba výnimočne – v dvoch prípadoch. Ak zamestnanca odsúdili za úmyselný trestný čin, alebo ak závažne porušil pracovnú disciplínu. „Zamestnávateľ môže okamžite skončiť pracovný pomer iba v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa o dôvode dozvedel, najneskôr však do jedného roka,“ vysvetľuje právnik. Takéto skončenie pomeru sa musí urobiť písomne a skutkovo jasne vymedziť jeho dôvod.

► Dôvody výpovede:

V skúšobnej dobe môže skončiť pracovný pomer tak zamestnávateľ, ako aj zamestnanec. Opäť to treba urobiť písomne, ale nie je nutné uvádzať dôvod. Opatrnejšie pri výpovedi treba postupovať, ak ide o zamestnanca so zdravotným postihnutím. Výpoveď mu možno totiž dať len so súhlasom úradu práce. Nevyžaduje sa, ak pracovník už dosiahol vek určený na nárok na starobný dôchodok, alebo ak sa zamestnávateľ ruší, ako aj vtedy, ak zamestnanec porušil pracovnú disciplínu. Zamestnávateľ vám nesmie dať výpoveď, ak ste PN, ak je zamestnankyňa tehotná, je na materskej či rodičovskej dovolenke, alebo ak sa osamelá osoba stará o dieťa do troch rokov. **(run)**

- a) Zamestnávateľ sa ruší (zamestnanec dostane odstúpné).
- b) Zamestnávateľ urobí organizačnú zmenu a vy sa stávate nadbytočným (zamestnávateľ nesmie 3 mesiace utvoriť zrušené pracovné miesto).
- c) Zamestnanec nemôže zo zdravotných dôvodov ďalej pracovať (nárok na odstúpné).
- d) Zamestnanec nesmie ďalej pracovať pre pracovný úraz či chorobu z povolania (patrí mu odstúpné najmenej desaťnásobok priemernej mesačnej mzdy).
- e) Zamestnanec nespĺňa predpoklady na výkon práce, či neuspokojivo plní pracovné úlohy.
- f) Zamestnanec menej závažne porušil pracovnú disciplínu, hoci ho už písomne upozornili (môže dostať výpoveď do dvoch mesiacov, najneskôr do roka).
- g) Zamestnanec závažne porušil pracovnú disciplínu (môže dostať výpoveď do 2 mesiacov, najneskôr však do jedného roka).
- h) Zamestnanca odsúdili za úmyselný trestný čin.

Zdroj: Hagyar, Kubovič & Partners
a) Zákoník práce